

แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของเยาวชน

Approaches for Developing the Juvenile's Behavioral Habits

ลาวัลย์ นาคติลภ

บทคัดย่อ

ในปัจจุบัน การกระทำความผิดทางอาญาของเยาวชนที่มีคดีขึ้นสู่ศาลเยาวชนและครอบครัวนั้นมีปริมาณมาก ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งพบว่าเหตุจูงใจที่เยาวชนกระทำความผิดเกิดจากปัญหาหลายประการ ได้แก่ ครอบครัวขาดความอบอุ่น บิดามารดาไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลใกล้ชิด ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน หรือบางครั้งเกิดจากผู้ปกครองเองที่มีปัญหาไม่ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เยาว์ ปัญหาเยาวชนขาดโอกาสทางการศึกษาที่ดีหรือไม่มีปัจจัยในการที่จะศึกษาด้วยสถานะเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี สภาพแวดล้อมที่เยาวชนพักอาศัยอยู่ใกล้แหล่งสถานเริงรมย์ แหล่งค้ายาเสพติด อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม อยู่ในสภาพแวดล้อมของกลุ่มเพื่อนที่มีปัญหาเดียวกัน มาจากสภาพครอบครัวที่ไม่พร้อมเช่นเดียวกัน สภาพร่างกายของเยาวชนที่ไม่มีความพร้อมทางสังคม รู้สึกว่าตนเองมีปมด้อยจึงต้องหาหนทางทำให้ผู้อื่นยอมรับโดยวิธีที่ผิดกฎหมายและผิดศีลธรรมอีกทั้งการสื่อสารที่ไร้พรมแดนเป็นเหตุให้เยาวชนเข้าถึงสื่อได้ทุกประเภทแต่ยังขาดวุฒิภาวะในการบริโภคสื่อ ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของเยาวชน เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม ได้แก่ กระบวนการ การกล่อมเกลาระดับครัวเรือน กระบวนการกล่อมเกลาระดับชุมชน กระบวนการกล่อมเกลาระดับสถาบัน การศึกษา กระบวนการกล่อมเกลากล่อมเกลาระดับสถาบันศาสนา กระบวนการกล่อมเกลากล่อมเกลารัฐ และกระบวนการกล่อมเกล่อื่นๆ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, พฤติกรรมนิสัย, เยาวชน

ABSTRACT

Currently, the juvenile delinquency of juvenile delinquents is increasing. The motives that youths commit are caused by many problems, including lack of family warmth. Parents do not have time to take care of intimate timeless discipline. Sometimes the parents themselves who are not acting as an example to minors. Youth issues, lack of educational opportunities for poor or non-factor in the study. With poor economic condition of the family. Youth living environment near a place of recreation. The drug trade in decline in the environment of a group of friends with the same problem. Coming from a family that is not available. Likewise, the physical condition of young people with no social. Feel that they have an inferiority complex he must find a way to make others agree, by the way, illegal and immoral. Also, borderless communication is a way for all types of media to reach the youth, but lack of media literacy. Therefore, the development of behavioral habits of young people to achieve desirable behavior on society, including the wak process at the household level, the wak process of community level, the wak process of level institutions, the wak process of religious institutions, processes refined by the state and others.

Keywords: Developmental approach, Behavioral habits, Juvenile

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันกำลังเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ อย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ล้วนเป็นปัญหาวิกฤตที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน มีรากฐานและที่มาของปัญหาร่วมกัน อิทธิพลและแรงกดดันจากการพัฒนาของโลกตะวันตกที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง ทำให้สังคมไทยตกอยู่ภายใต้การถูกรวบรัด เบียดเบียน และถูกทำลาย เน้นความสำเร็จเฉพาะผลิตภัณฑ์มวลรวมของประชาชาติ โดยละเลยไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาคน สภาพการพัฒนาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาช่องว่างระหว่างผู้มีโอกาสกับผู้ด้อยโอกาส มาตรการหนึ่งในการปฏิวัติคือการปฏิรูปการศึกษา การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้ และมีคุณสมบัติต่างๆ ที่จะช่วยให้นักนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมส่วนรวม (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. 2545: 3)

ปัญหาเยาวชนไทยเป็นปัญหาที่หนักใจแก่ทุกฝ่ายเป็นอย่างยิ่ง จากสภาพของสังคมในสภาวะปัจจุบันนี้ สืบเนื่องมาจากสังคมปัจจุบันต้องดิ้นรนเพื่อแสวงหาปัจจัยเพื่อความอยู่รอดจึงเกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกแก่งแย่งแข่งขันรับกอบโกยผลประโยชน์แก่ตนและพวกพ้องจึงนำไปสู่ความขัดแย้งเพราะต้องการแสวงหาความสุขสบายทางวัตถุ แต่เมื่อวัตถุยิ่งเจริญก้าวหน้าไปเท่าใด จิตใจก็ยิ่งสับสนวุ่นวายมากตามไปด้วย เพราะไม่สามารถพัฒนาตนและจิตใจให้รู้ทันต่อสภาพความจริง จึงตกเป็นทาสของวัตถุเช่นค่านิยมของการบูชาวัตถุเงินทอง บูชาคคนมีฐานะทางสังคมร่ำรวย บูชาคคนมีอำนาจ ชอบความสุขสบายโดยไม่คิดมุ่งหวังที่จะพัฒนาตนให้อิสระจากเรื่องเหล่านี้ จึงทำให้สังคมไทยในยุคปัจจุบัน กำลังมีปัญหาหลายๆ มิติของสังคม ยอมรับค่านิยมทางด้านวัตถุมากกว่าคุณธรรมเพราะความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเยาวชน เกิดจากการห่างบ้าน วัด โทในห้างสรรพสินค้า ทั้งระบบการศึกษาที่มีค่านิยมแข่งขัน สร้างคนเพื่อป้อนตลาดแรงงานมากกว่าจะสร้างคนเพื่อเข้าใจชีวิต (เสกสรร ทองคำบรรจง, 2545: 10)

จากสถิติคืออาชญากรรมเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร ประจำปี 2557 (สำนักงานศาลยุติธรรม, 2558: 9-18) พบว่า มีคดีทั้งสิ้น 43,803 คดีแยกตามข้อหาจำนวนมากไปน้อย 6 อันดับแรกได้แก่ 1) ความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ 17,922 คดี 2) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ 5,312 คดี 3) ความผิดตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พระราชบัญญัติจราจรทางบก พระราชบัญญัติทางหลวงและพระราชบัญญัติรถยนต์ 5,141 คดี 4) ความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน 3,503 คดี 5) ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย 2,519 คดี 6) ความผิดเกี่ยวกับเพศ จำนวน 1,841 คดี นอกจากนี้เป็นความผิดฐานอื่นๆ จากปริมาณคดีดังกล่าวเห็นว่าเยาวชนกระทำความผิดเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ปัจจัยสำคัญที่เยาวชนมีพฤติกรรมในการกระทำความผิด มีสาเหตุมาจากปัญหาครอบครัวขาดความอบอุ่น ที่เกิดจากการเลี้ยงดูโดยพ่อแม่ตามใจหรือเข้มงวดเกินไป หรือครอบครัวมีความขัดแย้ง ครอบครัวหย่าร้าง การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่ถูกวิธีหรือเมื่อครอบครัวแตกแยกก็มีปัญหากับผู้อุปการะเลี้ยงดูที่ไม่ใช่พ่อแม่หรือถูกทอดทิ้ง ทำให้ไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว ไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแล ย่อมทำให้เกิดการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การมีกลุ่มเพื่อนที่มาจากครอบครัวลักษณะเดียวกันทำให้ชักจูงกันประพฤตินไปในทางเสียหาย ไม่รู้ผิดชอบชั่วดี เป็นสาเหตุให้ติดยาเสพติด ติดสุรา การพนัน ชอบก่อพฤติกรรมที่เกิดปัญหาต่อสังคมเช่น การขับรถแข่งบนถนนสาธารณะเป็นที่เดือดร้อนรำคาญและอันตรายต่อผู้อื่น เป็นต้น นอกจากนี้ ปัญหาของเยาวชนที่ได้รับการศึกษาน้อยหรือไม่ได้รับการศึกษาอันเนื่องมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจการเงินของครอบครัว ไม่มีเงินเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น ย่อมทำให้เยาวชนเกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ รู้สึกตนมีปมด้อยกว่าคนอื่นฯ จึงมักถูกชักจูงไปในทางที่ผิดและคล้อยตามผู้อื่นได้ง่ายและประพฤตินไปในทางเสียหาย ปัญหาจากสภาพแวดล้อม เช่น อยู่ใกล้แหล่งสถานเริงรมย์อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม อยู่กับแหล่งค้ายาเสพติด หรือกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา ทำให้เยาวชนมีความประพฤติเคยชินและคล้อยตามในสิ่งที่ผิดกฎหมายได้ง่าย ปัญหาจากสภาพ

ร่างกายของเยาวชนเองที่มีร่างกายบกร่อง มีร่างกายพิการ ทำให้มีพัฒนาการทางอารมณ์ไม่เหมาะสมกับวัย เป็นเหตุให้มีสุขภาพจิตที่อ่อนแอ จึงมีพฤติกรรมที่ผิดแปลกและเป็นการทำผิดกฎหมายเพื่อเป็นการชดเชยสิ่งที่ตนเองขาดปัญหาจากการสื่อสารที่ไร้พรมแดน (Globalization) การรับอารยธรรมจากต่างประเทศ ทำให้เยาวชนติดเกม ไม่อยากเรียนหนังสือ มีพฤติกรรมเลียนแบบเกมไปกระทำความผิดต่อผู้อื่น ชอบความรุนแรง ชอบดูสื่อลามกอนาจาร มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร ทำให้เกิดปัญหาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ติดโรคร้ายแรง ก่อคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ เป็นต้น และปัญหาจากผู้ใหญ่ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี เยาวชนจึงได้รับต้นแบบที่มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ดี การชักจูงให้เยาวชนมีจิตสำนึกวิถีชีวิตประชาธิปไตย ก็จะทำให้เขาเหล่านั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคมการเมืองแบบประชาธิปไตยจนสามารถเป็นต้นแบบในสังคม จากนั้นจึงค่อยๆ ขยายผลไปยังผู้ใหญ่และกลุ่มสังคมอื่นต่อไป

ไม่ว่าปัญหาจะเกิดจากปัจจัยใดก็ตาม ท้ายที่สุดแล้วอยู่ที่เยาวชนเองว่าจะมีจิตใจเข้มแข็งพอที่จะเอาชนะสิ่งชั่วร้ายกิเลสตัณหาหรือจะปล่อยตัวตนให้เป็นไปตามสภาวะของสภาพแวดล้อม เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะแก้ไขได้อย่างไรเพื่อให้เยาวชนกระทำผิดน้อยลงหรือไม่กระทำความผิดเลย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนก็ต้องหาแนวทางแก้ไขและป้องกันมิให้เยาวชนก่อปัญหาหรือกระทำความผิด ให้เยาวชนเปลี่ยนพฤติกรรมหรือแนวความคิดจิตใจ ให้ดำรงตนเป็นคนดีคนเก่ง เป็นที่ยอมรับของครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสังคม การพัฒนาพฤติกรรมจึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะขจัดปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเยาวชน การชักจูงให้เยาวชนมีจิตสำนึกวิถีชีวิตประชาธิปไตยก็จะทำให้เขาเหล่านั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคมการเมืองแบบประชาธิปไตยจนสามารถเป็นต้นแบบในสังคม จากนั้นจึงค่อยๆ ขยายผลไปยังผู้ใหญ่และกลุ่มสังคมอื่นต่อไป (ชญาณีน กฤติยะโชติ. 2558: 4)

หลักการของการพัฒนาเยาวชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาศิลปะและเยาวชนแห่งชาติพุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติความหมายของ เยาวชน ว่า “เยาวชน” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ (พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาศิลปะและเยาวชนแห่งชาติ. 2550: 1) ส่วนความหมายตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 4 บัญญัติว่า “เยาวชน” หมายความว่าบุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ ซึ่งมีผู้เปรียบเปรยว่า เยาวชนเปรียบเสมือนผ้าขาวที่เริ่มซึมซับเอาสีต่างๆ เข้าไป จากสีชาวก็น่าจะกลายเป็นสีต่างๆ เหล่านั้น แทบจะมองไม่เห็นสีเดิมที่ขาวสะอาดและท้ายสุดก็ผสมไปทุกสีหากจะแก้ไขให้ขาวดังเดิมต้องผ่านกระบวนการทำความสะอาดแต่ก็ไม่อาจจะขาวได้เท่าเดิมด้วยเหตุนี้ สังคมควรให้ความสนใจในการหาทางป้องกันมิให้สีต่างๆ มาแปดเปื้อนผ้าขาวเยาวชนที่บริสุทธิ์เมื่ออยู่ในครอบครัวและสังคมจึงมีโอกาสมากมายที่จะประสบกับสิ่งล่อตาล่อใจต่างๆ ซึ่งเยาวชนเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ อยากรู้อยากเห็น จึงง่ายต่อการชักจูงจากบุคคลรอบข้าง เช่น เพื่อน พ่อ-แม่ ครูบาอาจารย์ สื่อทางอินเทอร์เน็ตต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสามารถชักจูงจิตใจเยาวชนให้มีพฤติกรรมในทางไม่ดีได้ ทั้งนี้ภาครัฐและเอกชนจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านพฤติกรรมนิสัยของเยาวชนซึ่งป้องกันได้โดยการพัฒนาจิตนิสัยให้แก่เยาวชนด้วยการปลูกฝังกล่อมเกลาค่านิยมในทางที่ถูกที่ควรให้แก่เยาวชนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัย เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างปกติสุขได้ทุกระดับและป้องกันความเสี่ยงต่อการที่เยาวชนจะมีพฤติกรรมที่อาจจะกระทำผิดต่างๆ ได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของเยาวชน

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (1970: 11-13) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เป็นทฤษฎีการจูงใจที่มีการกล่าวขวัญอย่างแพร่หลาย มาสโลว์มองว่าความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศ น้ำดื่ม การพักผ่อน เป็นต้น
 2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Security or safety needs) เมื่อมนุษย์สามารถตอบสนองความต้องการทางร่างกายได้แล้ว มนุษย์ก็จะเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้นไป เช่น ความต้องการความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ความต้องการความมั่นคงในชีวิตและหน้าที่การงาน
 3. ความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ หรือความต้องการทางสังคม (Affiliation or Acceptance needs) เป็นความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ เช่น ความต้องการให้และได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการได้รับการยอมรับ การต้องการได้รับความชื่นชมจากผู้อื่น เป็นต้น
 4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) หรือความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความต้องการการได้รับยกย่องนับถือ และสถานะจากสังคม เช่น ความต้องการได้รับความเคารพนับถือ ความต้องการมีความรู้ความสามารถ เป็นต้น
 5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล เช่น ความต้องการที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ ความต้องการทำทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เป็นต้น
- จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ สามารถแบ่งความต้องการออกได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความต้องการในระดับต่ำ (Lower order needs) ประกอบด้วยความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคงและความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับและความต้องการในระดับสูง (Higher order needs) ประกอบด้วย ความต้องการการยกย่องและความต้องการความสำเร็จในชีวิต

แนวคิดพื้นฐานการพัฒนา เกิดจากธรรมชาติของมนุษย์ที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มจึงต้องมีผู้นำรวมทั้งมีการควบคุมดูแลหรือจัดระเบียบกันภายในกลุ่ม ซึ่งอาจเรียกว่าการบริหารหรือการพัฒนาเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยเหตุผลนี้มนุษย์จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงการพัฒนาได้ และอาจกล่าวได้ว่า ที่ใดมีกลุ่มที่นั่นย่อมมีการพัฒนา การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้น หรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถ้าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดีก็ไม่เรียกว่าการพัฒนา ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ได้บัญญัติว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Development” แปลว่า การเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นต่างๆ ไปสู่ลำดับที่สามารถขยายตัวขึ้นเติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้นและเหมาะสมไปกว่าเดิม

แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาเยาวชน

ปพาณี วิฑิตวัฒนา (2535: 37-45) ได้สรุปแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาเยาวชน 6 ประการ ประกอบด้วย

1. เยาวชนมีเกียรติ สิทธิ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
2. การพัฒนาคนนั้นเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต ในช่วงชีวิตหนึ่ง ๆ ต่างก็มีจุดวิกฤต และจุดเด่น อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ การรับรู้โดยเฉพาะด้านการปรับตัว และการปรับบทบาท อันเนื่องมาจากประสบการณ์และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ปรากฏชัดเจนกว่าคือความยากจน สภาพทุโภชนาการ การมีโรคภัยไข้เจ็บ ความด้อยโอกาสในการศึกษา ความไม่รู้ การขาดทักษะเชิงอาชีพ การไม่มีงานทำ การเพิ่มประชากร การไม่ได้รับการบริการพื้นฐานที่ทั่วถึง และบริการที่ขาดคุณภาพ ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการพัฒนาเยาวชน โดยทั้งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและสร้างเสริมให้มีสภาพเศรษฐกิจที่สร้างปัญหาให้แก่เยาวชนเอง อันมีผลทำให้เยาวชนบางกลุ่มกลายเป็นปัญหาสังคมในที่สุด
4. เยาวชนควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษ เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

5. จำเป็นต้องสร้างโอกาสให้เยาวชนทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยเฉพาะเยาวชนที่มีโอกาสมากกว่า จะต้องช่วยพัฒนาผู้ด้อยโอกาส

6. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนและต้องลงทุนสูงจึงต้องควรระวังมิให้เกิดการสูญเปล่า โดยใช้วิธีการป้องกันมากกว่าการแก้ไข

ดังนั้น แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาเด็กและเยาวชนจะเป็นตัวกำหนดกรอบเพื่อกำหนดนโยบายและวิธีการหลักในการวางแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งเด็กและเยาวชนจะเป็นพลังสำคัญของประเทศ เป็นวัยที่กำลังเปลี่ยนจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ มีการพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญาเจริญเต็มที่และเป็นช่วงของการเก็บสะสมประสบการณ์ของชีวิต ดังนั้น จึงเป็นช่วงที่เหมาะสมที่จะปลูกฝังอุดมการณ์ค่านิยม การเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าเป็นผู้ใหญ่ในแบบฉบับที่ต้องการได้

แนวคิดการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง

บุคคลที่มีการพัฒนาจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ พัฒนาการดังกล่าวส่งผลให้บุคคลก้าวออกสู่อ้อมอกสังคมภายนอกมากขึ้น มีประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมใหม่ การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ทำให้มีบทบาทที่บุคคลมีต่อตนเองเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเขา ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลจึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดทุกช่วงของชีวิต นักจิตวิทยาได้เสนอแนวทางการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง พอสรุปได้ดังนี้

นักจิตวิทยาแนวพฤติกรรมนิยม เชื่อว่า การให้บุคคลได้จัดบันทึกเกี่ยวกับความสำเร็จที่ได้กระทำ การใช้คำพูดชมเชยตนเอง การให้สิ่งที่มีความหมายและความสำคัญต่อตนเองเมื่อได้กระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมาย วิธีการดังกล่าวเป็นการพัฒนาให้บุคคลเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง (Sasse. 1987: 48)

นอกจากนี้ การฝึกการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมก็เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยการให้บุคคลได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกพร้อมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการด้านต่างๆ ของตนเอง จะช่วยให้บุคคลเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเขา (Alberti and Emmons. 2008: 27) บุคคลทุกคนต่างมีคุณค่าในตนเอง แต่ก็มีบุคคลจำนวนมากที่ไม่ได้ตระหนักถึงคุณค่าที่ตนเองมีอยู่

การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปรับตัวทางอารมณ์สังคมและการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะ

- 1) เป็นพื้นฐานของการมองชีวิต
- 2) ความสามารถทางด้านสังคมและอารมณ์เกิดจากการเห็นคุณค่าในตนเอง บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง จะสามารถเผชิญกับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ สามารถยอมรับเหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองผิดหวัง ท้อแท้ใจ
- 3) ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีความหวังและความกล้าหาญจะทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

4) คนที่มีและตระหนักใน Self-esteem เป็นคนที่โชคดี เพราะว่ามีให้เห็นพ้องต้องกันว่า Self-esteem เป็นศูนย์กลางของสุขภาพกายและสุขภาพจิต ในขณะที่การเกลียดตัวเอง (self-dislike) เป็นตัวที่บ่อนทำลายสุขภาพและลดทอนสมรรถนะในการทำงานลงการเกลียดตัวเองจึงนับว่าเป็นความพิการอย่างหนึ่งที่มีมองไม่เห็น ซึ่งตรงกันข้ามกับความมีคุณค่าในตนเอง ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับความพึงพอใจกับการดำเนินชีวิต จากการศึกษาพบว่าความมีคุณค่าในตนเองมีความสำคัญอย่างมากกับแรงจูงใจของบุคคลในการทำงานและการประสบความสำเร็จ นอกจากนั้นยังมีส่วนในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตาม การมีคุณค่าในตนเองสามารถที่จะพัฒนาได้โดยตรงเพื่อลดการเจ็บป่วยหรือสามารถป้องกันแก้ไขปัญหาสุขภาพได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการประเมินตนเองด้วยความรู้สึกและเจตคติต่อตนเอง เกี่ยวกับบุคลิกภาพและการประสบผลสำเร็จในการกระทำของตนเอง โดยมีความพึงพอใจและยอมรับตนเอง มองตนเองมีค่า รวมทั้งมองเห็นว่าตนเองมีคุณค่าในสังคม เป็นที่ยอมรับของสังคมและบุคคลอื่นๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ ครู อาจารย์ กลุ่มเพื่อน หรือบุคคลอื่นๆ ที่ตนมีส่วนต้องเข้าไปเกี่ยวข้องและที่สำคัญคือ ต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงของตัวเอง ไม่ประเมินต่ำกว่าหรือสูงกว่าความเป็นจริง กล่าวคือ ถ่อมตนคิดว่าตนไม่มีความสามารถ ไร้ค่า ทั้งที่ข้อเท็จจริงตัวตนมีค่ามีศักดิ์ศรี ในทางตรงกันข้ามก็โอ้อวด คิดว่าตัวตนนั้นมีคุณค่า มีความสามารถสูง ฯลฯ ทั้งที่ประเมินแล้วไม่เป็นไปตามนั้นจริง

แนวทางการพัฒนาพฤตินิสัยเยาวชน

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาพฤตินิสัยของเยาวชน ทำให้ทราบว่า การพัฒนาพฤตินิสัยของเยาวชนเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา ครอบครัวยุวมชน หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชน ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง คงเคยได้ยินคำว่า “กรุงโรมไม่ได้สร้างในวันเดียว” ความเจริญทั้งทางโลก และทางธรรม ก็ต้องอาศัยการพัฒนาที่ต่อเนื่องและถูกวิธี การจะสร้างคน จะต้องทำตั้งแต่แรกเกิด สมองมนุษย์เปรียบเหมือนภาชนะเท่ากับแก้วใบหนึ่งเมื่อเติมน้ำลงไปเต็มแล้วก็ล้นออกมาหมดแต่ถ้าความจุของสมองมนุษย์เท่ากับหนึ่งลิตร ก็สามารถเติมน้ำลงไปได้หนึ่งลิตร ความจุมากเท่าใดก็เติมได้มากเท่านั้น เปรียบเหมือนเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นสมองกล เมื่อบันทึกข้อมูลจนเต็มความจุของแผ่นบันทึกข้อมูลแล้วก็ต้องเปลี่ยนแผ่นบันทึกข้อมูลใหม่ แต่สมองมนุษย์พอเต็มก็เปลี่ยนสมองหรือความจุสมองไม่ได้ เยาวชนจึงเป็นวัยที่เหมาะสมจะสร้างนิสัยและความจุที่สามารถเก็บไว้ใน computer สมองได้การสัมผัส ทางการพบกับพุทธศาสนาตรงกันคือ มีกายสัมผัส 5 อย่าง คือ ตา ได้เห็น หู ได้ยิน จมูก ได้กลิ่น ลิ้น ได้รส รู้สึกรู้ใจ ไม่เจ็บ หรือนุ่มนวล และมีจิตสัมผัส คือ ผิด ชอบ ชั่ว ดี รัก โลภ โกรธ หลง คนที่มีความจุสมองสูงสอนอะไรก็จำได้ ทำได้ คิดเป็น สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ คนที่มีความจุสมองต่ำสอนอะไรก็จำยาก ถ้าจำได้ก็จะทำได้ ถ้าคนเราอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีได้มีกายสัมผัสที่ดี และมีมโนสัมผัสที่ดี ก็จะได้แต่สิ่งที่ดีๆ ในสมอง ถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ก็ได้ทั้งกายสัมผัสและมโนสัมผัสที่ไม่ดี ฉะนั้นในสมัยก่อน ขุน หลวง พระ พระยา ต่างก็เคยเป็น “เด็กวัด” มาแล้วทั้งนั้น ถ้าอยู่ในวัดที่พระมีสมณศักดิ์ใหญ่ๆ วัดที่ดีๆ มีผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมืองเคารพนับถือไปกราบไหว้บูชาขามาก ก็ได้เห็นได้สัมผัสแต่สิ่งดีๆ โอกาสที่จะเป็นราชการชั้นผู้ใหญ่ก็มีมาก ถ้าอยู่ในตลาดที่มีคนหลายชนิดเข้าตลาดก็รับสิ่งที่เขาได้มีโอกาสมสัมผัสมาก คนที่ด่าเก่งๆ ก็ได้สมณนามว่าปากตลาด เป็นต้น ถ้าอยู่ในวัดที่ดีๆ หรือบ้านขุนนางที่ใหญ่โตหรือในรั้วในวังก็มีโอกาสได้สัมผัสแต่สิ่งที่ดีๆ ก็มีโอกาที่จะได้เรียนสูงๆ ก็มักจะมีความสามารถสูง เป็นต้น

เหมือนกับคำพูดที่เคยได้ยินมาตลอดว่า “เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า” การพัฒนาเยาวชนของไทยจึงต้องมีการกล่อมเกลานิสัยการเสริมสร้าง การเอาใจใส่การสอนให้ความรู้ทำตัวอย่างที่ดีให้เขาได้สัมผัสได้เห็นได้ยินได้ฝึกฝนใช้เวลาให้พอเหมาะในการทำงานใช้คำพูดที่เหมาะสม สุภาพ เมื่อมีความผิดต้องใช้ถ้อยคำที่สุภาพสิ่งแวดล้อมที่บ้านที่โรงเรียนต้องไม่ทำให้เกิดความเครียด เยาวชนไทยจะเป็นคนดี สามารถนำพาตนเองให้พ้นจากการกระทำผิดทั้งปวงและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เก่งและดีได้ จึงต้องผ่านการพัฒนาพฤตินิสัยหรือกระบวนการกล่อมเกลานิสัยในหลายระดับ (สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์. 2557: 10-15) ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการกล่อมเกลาระดับครัวเรือน

โดยธรรมชาติสังคมแรกของคนเราก็คือสังคม ครอบครัวยุวมชน แม้จะเป็นสังคมเล็กๆ ที่สมาชิกในครอบครัว ประกอบด้วย บิดา-มารดาและบุตร บางครอบครัวนอกจากบิดามารดา ก็อาจมีสมาชิกอื่นๆ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ที่เยาวชนอาศัยอยู่ด้วย ครอบครัวยุวมชนจึงเปรียบเหมือนสถานอบรมศึกษาแห่งแรกที่เยาวชนทุกคนได้รับอิทธิพลทางด้านความคิด และ

พฤติกรรมจากบิดามารดาของเขาเอง จากญาติพี่น้อง ผู้ปกครอง เป็นสำคัญผ่านกระบวนการอบรมสั่งสอนโดยตรง หรือ อาจใช้วิธีสอนทางอ้อมโดยการให้สังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้อง ให้เยาวชนดูเป็นแบบอย่าง ให้ เข้าใจค่านิยมและบรรทัดฐานของพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของสังคมอะไรก็ควร อะไรผิดอะไรถูกตามหลัก ศีลธรรม จริยธรรม และหลักศาสนา การเข้าสังคม การแต่งกายเหมาะสมกับวัยการสั่งสอนฝึกรบ การให้ประสบการณ์ การกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาหรืออาชีพ การอ่านหนังสือ การดูโทรทัศน์ การฝึกทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ กำหนดเวลาไปรับประทานอาหารนอกบ้าน รวมทั้งการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมบันเทิงและสันทนาการต่างๆ หน้าที่พื้นฐาน ที่สำคัญประการหนึ่งของครอบครัวสมัยใหม่ในปัจจุบัน คือ การจัดหาสิ่งที่น่าสนใจ หรือหล่อหลอมอารมณ์ให้กับ สมาชิกทุกคนในครอบครัวเพื่อให้ได้รับความอบอุ่นด้วย นั่นคือ การให้ความรัก ความชอบพอ และความใกล้ชิดสนิทสนม กับสมาชิกทุกคน ซึ่งอาจทำได้ด้วยการให้การสนับสนุนให้กำลังใจ และช่วยเหลือทางด้านการตัดสินใจในปัญหาที่สมาชิกใน ครอบครัวเผชิญอยู่ ทั้งทางด้านปัญหาส่วนตัว และปัญหาทางสังคม

การสร้างเสริมความใกล้ชิดให้กับสมาชิกทุกคนในครอบครัวเพื่อให้มีความสุข เป็นหน้าที่พื้นฐานของบิดามารดาทุกคน ที่จะร่วมกันรับผิดชอบ ปัจจุบันเมื่อโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป บทบาทของสตรีก็เปลี่ยนแปลงตาม ไปด้วย มีผลทำให้ภรรยาต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านเช่นเดียวกับสามีเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว บทบาทของ บุตรก็เปลี่ยนแปลงไปส่วนใหญ่เขาจะใช้เงินไปเพื่อความสนุกสนานและความเพลิดเพลินของเขาเอง ดังนั้นการปลูกฝังให้ เยาวชนมีความผูกพันกับครอบครัว ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และสำนึกรักบ้านเกิด มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในหลัก คำสอนทางศาสนา มีความพอเพียง มีสำนึกความเป็นพลเมือง มีวิถีประชาธิปไตย เคารพสิทธิผู้อื่น รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีจิตสาธารณะ รักสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และประเทศชาติ การ พัฒนาศักยภาพของครอบครัวแบบองค์รวม ให้เรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของสมาชิก พัฒนาทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ ลดความรุนแรงในครอบครัว ดังนั้น สถาบันครอบครัวอันมีบิดามารดา ผู้ปกครองหรือ ญาติพี่น้องต้องทำหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดีที่จะเกิดการกลมเกลียวส่งเสริมพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของเยาวชนซึ่งเป็นสมาชิกของ ครอบครัวให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ นั่นคือเป็นคนดีคนเก่งเป็นคนที่มีคุณภาพในสังคมต่อไป

2. กระบวนการกลมเกลียวระดับชุมชน

การสร้างชุมชนต้นแบบที่เป็นแบบอย่างที่ดีที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนประพฤติตนไปในแนวทางที่ดีงาม องค์การปกครองระดับชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มสตรี กลุ่มอาสาสมัครชุมชน ควรจัดระบบเฝ้าระวังและเตือนภัย ทางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อป้องกันเยาวชนมิให้ตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การมั่วสุม การเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การรวมตัวกันเพื่อขบถจกัรยานยนต์แข่งขันบนถนนสาธารณะ หรือกระทำการอย่าง อื่นอันเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นในชุมชน เพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองท้องถิ่น จัดพื้นที่และกิจกรรมให้เยาวชน สามารถใช้เวลาว่างเพื่อแสดงออกทางความคิด และศักยภาพในเชิงสร้างสรรค์ ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเยาวชน

3. กระบวนการกลมเกลียวระดับสถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษา เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่มีบทบาทความสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของเยาวชน เป็นสถาบันที่สอง รองจากสถาบันครอบครัวที่เยาวชนจะใช้เวลาอยู่ในสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาที่ประกอบไปด้วย บุคลากรที่เป็นครู อาจารย์จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องกลมเกลียวให้เยาวชนได้มีพัฒนาการทางนิสัยที่พึงประสงค์ ครู อาจารย์ เป็นบุคคล ที่มีบทบาทในการชี้แนะแนวทางและเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นการสอนให้เด็กเป็นคนดี มีความเข้าใจในวิชา ความรู้ที่ได้เรียน ครูต้องถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ลูกศิษย์อย่างเต็มความสามารถ ต้องสร้างเสริมให้ลูกศิษย์มีความรู้เท่าทันใน วิชาการและเท่าทันการดำรงชีวิตในสังคม ต้องจัดให้สถานศึกษาเป็นสถานที่สนับสนุนให้เยาวชนได้พัฒนาตนเองทั้งด้าน การเรียนรู้วิชาการโดยจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ดี ให้เยาวชนได้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์และพิจารณาถึงเหตุถึงผล

ช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี “ค่ายเยาวชน” เป็นกิจกรรมพัฒนาเยาวชนที่มีคุณค่าควรแก่การส่งเสริมเพราะการเข้าค่ายคือการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมเล็กๆ ของเยาวชนที่มาจากหลายครอบครัว เช่น บางคนเป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ บางคนมีภูมิลำเนาห่างไกลตัวเมือง ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลและส่งเสริมเพราะต้องประกอบอาชีพ บางคนกำพร้า จะได้รับการพัฒนาจากการส่งไปเข้าค่ายได้ รู้จักการปรับตัวและรับรู้ว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่า เพราะการเข้าค่ายแต่ละครั้งมีใช้จับจ่ายความสัมพันธ์กับลงแต่ทุกคนจะมีความสัมพันธ์เป็นเพื่อนกัน มีเครือข่ายเพื่อนพี่น้องหลากหลาย ได้ประสบการณ์ที่ดี ได้แรงบันดาลใจและกำลังใจไปเปลี่ยนแปลงตน เยาวชนจะได้พัฒนาตนเองอย่างน้อยด้านใดด้านหนึ่งแน่นอน โดยเฉพาะค่ายที่มีวิทยากรที่มีความสามารถหลายด้านมาให้ความรู้ ให้ได้ฝึกฝน ยิ่งได้ทักษะการเรียนรู้สิ่งเหล่านี้หาไม่ได้จากในห้องเรียนปกติ จากสภาพแวดล้อมเดิมๆ สังเกตว่าเยาวชนที่อยู่ในเมืองใหญ่ขาดความสนใจและขาดการส่งเสริมจากครอบครัวทำให้เยาวชนมีค่านิยมรักความสะดวกสบาย ใช้ชีวิตไปตามกระแสวัยรุ่น ยิ่งพ่อแม่มีทุนทรัพย์ให้ก็นำไปใช้กับอุปกรณ์ที่มีโลกส่วนตัว อยู่กับเทคโนโลยีด้านความบันเทิง เป็นการสูญเสียเวลาในการพัฒนาตนเองไปอย่างน่าเสียดาย

ดังนั้น “ค่ายเยาวชน” จึงเป็นการจัดกิจกรรมที่ควรได้รับการส่งเสริมโดยเฉพาะจากภาคเอกชนเพราะมีทุนทรัพย์ที่สามารถดำเนินกิจกรรมได้เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองในช่วงปิดภาคเรียนก็จะเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอันเป็นเยาวชนของชาติให้มีคุณลักษณะอันพึงปรารถนาของสังคมได้เป็นอย่างดี

unaru

ถึงแม้ว่าวันเวลาจะผ่านพ้นไปนานเพียงใดก็ตาม บ้าน วัด โรงเรียน ยังคงเป็นสถาบันที่จะกล่อมเกลาพัฒนาเยาวชนให้เติบโตเป็นคนดี เป็นคนเก่ง เป็นคนที่มีพฤติกรรม มีนิสัยที่พึงประสงค์ของสังคม จากข้อมูลสถิติการกระทำความผิดทางอาญาของเยาวชนที่มีคดีขึ้นสู่ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศที่นำมาสู่การวิเคราะห์ถึงเหตุจูงใจที่เยาวชนกระทำความผิดเห็นว่าปัจจัยที่เยาวชนกระทำความผิดเกิดจากปัญหาครอบครัว สภาวะเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลใกล้ชิด ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน ไม่ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดี ปัญหาทางการศึกษาไม่มีความพร้อมในการอบรมสั่งสอน บุคลากรไม่มีคุณภาพเพียงพอที่จะอบรมสั่งสอนกล่อมเกลาให้เยาวชนเป็นคนดีคนเก่งได้ ปัญหาสภาวะเศรษฐกิจเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดเพราะต้องการตอบสนองความต้องการของตนเองโดยไม่มีจิตที่จะคำนึงว่าได้มาโดยวิธีที่ถูกหรือผิด เกิดจากการสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน ปัญหาจากสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นสภาพครอบครัว สภาพชุมชน สภาพของสถานศึกษา แหล่งค้ายาเสพติด อยู่ในสภาพแวดล้อมของกลุ่มเพื่อนที่มีปัญหาเดียวกันมาจากสภาพครอบครัวที่ไม่พร้อมเช่นเดียวกัน ปัญหาจากความรู้สึกว่าตนเองมีปด้อยจึงต้องหาทางทำให้ผู้อื่นยอมรับโดยวิธีที่ผิดกฎหมาย ศีลธรรม ปัญหาจากการสื่อสารที่ไร้พรมแดนทำให้เยาวชนเข้าถึงสื่อได้ทุกประเภทด้วยวุฒิภาวะของเยาวชนยังไม่มากพอที่จะพิจารณาว่าสิ่งใดถูกผิดชั่วดีหรืออาจรู้แต่สิ่งชั่วร้ายมีมากด้วยวัยที่อยากรู้อยากเห็นอยากลองปัญหาต่างๆเหล่านี้ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมในการกระทำความผิดมากมาย เป็นปัญหาในภาพรวมของสังคมระดับประเทศ ดังนั้น หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต้องร่วมมือกันพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของเยาวชนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมคือเป็นคนดี คนเก่ง เป็นเยาวชนที่เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า โดยการขัดเกลาจากสถาบันครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถาบันทางศาสนา และองค์กรต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

ชญาณิน กฤติยะโชติ. กลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ.

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. ศรีสะเกษ : มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 2558.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. ภูมิศาสตร์กับวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์, 2545.

ปภาณี ฐิติวัฒนา. การพัฒนาเด็ก เยาวชน และสตรี. กรุงเทพฯ : ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2535.

พัฒน์ บุญยรัตนพันธ์. การสร้างพลังชุมชนโดยกระบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พุทธศักราช 2550 ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เป็นปีที่ 62.

สำนักงานศาลยุติธรรม. รายงานสถิติคดีศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร ประจำปี 2557. ม.ป.ท., 2558.

สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์. คู่มือการปฏิบัติงานด้านพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2557.

เสกสรร ทองคำบรรจง. “การศึกษาโครงสร้างทางจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีตามแนวพุทธศาสนา:

การสร้างมโนทัศน์พื้นฐานการวัดความเปลี่ยนแปลงและรูปแบบเชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง”

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, 2545.

Alberti and Emmons. **Your Perfect Right: Assertiveness and Equality in Your Life and Relationships (9th Edition)**. N.p., 2008.

Maslow, Abraham. **Motivation and Personality**. New York : Harper and Row Publishers, 1970.

Kenaphoom Sanya. (2013). “The creating of the Survey Research Conceptual Framework on Public Administration” *Valaya Alongkorn Review Vol.3 No.2 (July–December)* : 169–185.

Kenaphoom Sanya. (2014A). “**Research Philosophy: Quantity Quality**” *Journal of Political Science and Law, Rajabhat Kalasin University*, 3 (2), 49–51.

Kenaphoom Sanya. (2014B). “Establish the Research Conceptual Framework in Public Administration by the Rational Conceptual thinking”. *Phetchabun Rajabhat Journal*, 16(1): January–June 2014: 1–19.

Kenaphoom Sanya. (2014C). “A Creation of a Research Conceptual Framework for Public Administration by Knowledge Management Methodology” *Journal of Humanities and Social Sciences, Ubonratchathani University*, 5 (2), 13–32.

Kenaphoom Sanya. (2014D). “The creating of Quantitative Research Conceptual Framework of Public Administration by Literature Review. *Udonthani Rajabhat University Journal of Humanities and Social Science*, 3 (1), January–June 2014.

Kenaphoom Sanya. (2015). “The research Conceptual framework Establishment by the Grounded – Theory”. *VRU Research and Development Journal*. 10(3), (September–December, 2015)

Sasse, C. R. **Person to Person**. Peoria: Benefit, 1987.